Zondag Sessie 2
De echtgenoot, zijn helper en zijn gezin
(Verschillende Bijbelgedeelten) Dr Gregg Laskow*

1.De instelling van het huwelijk

- God stelde het huwelijk in tussen één man en één vrouw in het begin van de schepping (Gen.2:18-25).
- Het huwelijk is geen menselijke (uit)vinding maar een Goddelijke openbaring, die de relationele intimiteit weerspiegelt die de Trinitarische God altijd heeft beleefd (en beleeft) in Hemzelf.
- Mannen en vrouwen, echtgenoten en echtgenotes, zijn gelijk wat betreft waardigheid en waarde. Missionair gezien is Adam, als de echtgenoot, het hoofd van Eva (1Cor.11:3, Ef.5:23). Zij is zijn helper en geroepen om samen met hem te dienen door samen met hem heerschappij uit te oefenen over de schepping (Gen.1:27-30).
- In het huwelijk zal een man zijn moeder en vader (hebben) verlaten en zij (man en vrouw) zullen één zijn (Gen.2:24). Het huwelijk heft alles wat man en vrouw van elkaar afzondert op en brengt een volledige, allesomvattende eenheid tot stand.
- De vrouw is geschapen om de man aan te vullen, te ondersteunen en te versterken zijn inspanningen voor God in de wereld. Ze completeert hem in zekere zin (Gen.2:23). Ze is niet zijn eigendom. Ze is een unieke tegenhanger (Ik zal hem een hulpe maken die als tegenover hem zij, Gen.2:18). Hun gaven en vaardigheden variëren sterk, maar zijn tot voordeel van hen beiden.
- Als de helper (van de man) is de vrouw onmisbaar in het besturen van de schepping (rentmeesterschap) en haar gezin. In het Hebreeuws verwijst de Helper in Gen.2:18,20 naar de Heere God (Jahweh) als de Helper van Israel. Het woord komt 21 keer terug in het OT waarvan 16 keer als beschrijving van de Heere die krachtige ondersteuning geeft vanuit een positie van (al)macht, en niet van zwakheid. Het zijn van een helper heeft niets van doen met minderwaardigheid. Het betekent: oog in oog staan, of: een tegenhanger die bij hem past.

2. Het conflict in het huwelijk (Gen.3:16-19)

A. De verbrijzelde relatie in de Hof van Eden (Gen.3:9)

- De slang zaaide twijfel bij Eva door de goedheid van God ter discussie te stellen (Gen.3:1-6).
- Eva was bevoegd om heerschappij te voeren over de schepping samen met Adam (Gen.1:26-28), maar ze was niet bevoegd om zelfstandig, los van Adams leiderschap, te functioneren. Het woordje ‘u’ in de tekst (Gen.3:1-5) staat immers in het meervoud. Toch spreekt Eva ook namens Adam. De slang verleidde Eva ertoe om voor zichzelf en haar man Adam te spreken. Zij is ook de enige die aan het woord is in vs.1-7. Adam hoor je niet.
- Voordat zij van de vrucht aten, was er bij Eva al sprake van een (door God) toegelaten overschrijding van haar positie en bevoegdheid, waardoor zij de positie van Adam als haar hoofd ondermijnde. Er kwam in het hart van Eva een vreemde, zondige invloed (door satan) waaraan zij bereidwillig toegaf. Ook Adam was hierin medeplichtig.
- God zei tegen Adam (vs.9): Heb je (ev) gegeten van de boom waarvan ik je (ev) geboden had niet te eten? Het pers. vnw. ‘je’ staat twee keer in het enkelvoud. God richt zich tot Adam als hoofd en leider omdat hij hoofdverantwoordelijk is. En dus berispte God Adam en legde de schuld bij hem neer. Dit, hoewel Eva medeplichtig was. Want ze had niet alleen geluisterd en gegeten van de vrucht, maar ook Adam de vrucht gegeven.
- Het hoofd zijn (leiderschap) gaat dus gepaard met grote verantwoordelijkheid (v.17).

B. De gevolgen van ongehoorzaamheid waren catastrofaal (vs.16-19)

- Haar begeerte om haar man te domineren (vs.16) zal uitgroeien tot een breder en steeds terugkerend patroon.
    - De begeerte van de vrouw zal uitgaan naar haar man. Dit unieke woord 'begeerte' wordt twee keer in het Oude Testament vermeld (Gen.4:7, Hooglied 7:10).
- Zij verlangt ernaar om haar man aan te sturen en te domineren.
- In reactie daarop willen de mannen hun vrouwen domineren (onderwerpen) op hun onvriendelijke manier, met wreedheid, tot zelfbevrediging en uit gemakzucht. Hij wordt zo meer een meester of baas dan een minnaar van zijn vrouw. Meer een criticus dan een bewonderaar. En de vrouw zal proberen haar man te domineren/overheersen.
- Elk van hen zal de zwakheid (zonde) van de ander verergeren als gevolg van de zondeval (Gen.3). Ze zullen niet langer, als vanzelfsprekend, een harmonieus team vormen. Een voortdurende onderstroom van tegenstand zal er altijd zijn: bitterheid, woede en vervreemding zullen als vanzelf opkomen door Adams (zondige) natuur. Ieder zal met de ander strijden om de overhand te krijgen, en proberen de ander hetzij passief, hetzij agressief te overheersen. Het huwelijk zal niet functioneren zoals het bedoeld was door de aanwezigheid en heerschappij van de zonde in het menselijk hart.
- Het goede nieuws is dat het evangelie van Jezus Christus zondaren verandert van de ene graad van heerlijkheid tot de volgende (2Cor.3:18).

Toepassing/observatie

3. De opdracht en inhoud van liefde en eer in het huwelijk

A. De man moet zijn vrouw liefhebben en groeien in zijn liefde voor haar (Ef.5:22-32, Col.3:18-19).

- Het Engelse woord husband (man, echtgenoot) betekent oorspronkelijk beheerder van het huis, en is afgeleid van het Engelse woord husbandry: het zorgvuldig beheren en verzorgen van land, vee of andere bezittingen. De man/echtgenoot is dus de zorgvuldige beheerder (rentmeester) van zijn huis(houding), en in het bijzonder van zijn vrouw!
- Hij is een opofferende minnaar/leider die zijn vrouw moet liefhebben zoals Christus de kerk/gemeente liefheeft.
- Een in het vlees levende man/echtgenoot neigt naar tirannie, intimidatie, en egocentrische controle.
- Het Griekse woord voor hard, ruw, wreed betekent: bitter, scherp en rancuneus (haatdragend), vaak qua toon en behandeling. Het is een geest van bitterheid of boosheid die opwelt of ineens explodeert.
- De hardheid jegens zijn vrouw verschijnt uiteindelijk als de bloem die uitspruit uit de knop van het vlees. Het is een kritisch, onderwerpend, koud en nalatig gebruik van autoriteit om haar te onderdrukken en controle over haar te houden.
- Haar liefhebben is zowel subjectief (rekening houdend met haar eigen bijzondere persoonlijkheid) als objectief (in overeenstemming met bijbelse principes). Beide zijn nodig om goed lief te hebben.

Toepassing/observatie

B. Hij weet dat zijn vrouw een zwakker vat is. (1Pet.3:7)

- De woorden in vs.3:7a, woon met begrip met [haar] samen, betekent:
    1. de man kent de sterke punten en zwakheden, alsmede de worstelingen en tekortkomingen van zijn vrouw
    2. Hij is bedachtzaam, niet onzorgvuldig of onachtzaam
    3. Hij leidt haar met kennis van zaken en geduldig tot de waarheid, zonder zijn (toevertrouwde) leiderschap op te geven. Dit is een liefde die berust op een bewust en weloverwogen inzicht.

- Hij eert (respecteert) haar, beschermt haar (juiste uitoefening van kracht) en is nederig naar haar (ze zijn gelijkwaardig voor God). Zij heeft behoefte aan bewuste en bedachtzame zorg.

Toepassing/observatie

C. Hij bevestigt zijn familie dat hij zijn vrouw liefheeft en laat dit in woord en daad zien:

- Tijdens zijn bediening verzekerde Jezus Zijn discipelen ervan dat Hij er voor hen was en dat Hij van hen hield (Mat.14:27, 28:20, Joh.14:1, 2-3, 16-17, 18, 27, 16:33, 20:19).
- De man/echtgenoot en vader spreekt zijn liefde uit voor zijn gezin en laat die ook zien.
- Hij laat toe dat zijn kinderen struikelen maar niet vallen. De mate waarin hij hen laat ervaren de gevolgen van hun zonde(n) of het maken van verkeerde beslissingen is in verhouding tot hun leeftijd, verwachtingen, instructies en weerstand/verzet. Hoe groter hun verantwoordelijkheid is gelet op Gods verwachtingen (door onderwijs) hoe groter zijn bereidheid moet zijn om zijn kinderen te laten struikelen of vallen, zodat hij hen de zegeningen van de gehoorzaamheid kan leren.

Toepassing/observatie

D. Hij is een leider-dienstknecht (slaaf), niet slechts een dienend leider.

- Hij wordt gekenmerkt niet door te eisen maar door te geven. Hij is goed voorbeeld van zelfopoffering ten behoeve van zijn vrouw en kinderen.

Toepassing/observatie

E. Hij is sterk, moedig, dapper en onverstoorbaar bij gevaren en moeilijkheden:

- Dit is geen arrogantie, trots, of hoogmoed.
- Elke opdracht in het NT om sterk te zijn, vooral in het verkondigen van de waarheid, is toegeschreven of voorgeschreven aan een man. Het is een eigenschap van mannelijkheid voor mannen.
- Jezus gebruikte agressieve, felle en scherpe taal tegen hen die als huichelaars zich verzetten tegen God. Hij noemt hen hypocrieten en leugenaars (Mat.23:13, Joh.8:55), adderengebroed (Mat.23:33), kinderen van de duivel (Joh.8:44), kinderen van de hel (Mat.23:15), een verdorven en overspelig geslacht (Mat.16:4), witgepleisterde graven (Mat.23:27-28), dwazen (Mat.23:17, Luc.24:25), en blinde leidslieden (Mat.15:14). Mannelijkheid veracht hypocrisie.

F. Hij grijpt elke kans aan zijn familie goed lief te hebben, ongeacht de fase van het leven

- Hoewel hij niet altijd de speciale momenten kan kiezen die hij deelt met zijn familie, staat hij garant voor zijn aandeel in verhouding tot de tijd die hij aan zijn kinderen besteedt.

G. Hij prikkelt zijn kinderen niet tot boosheid (Ef.6:4, Col.3:21):

In het Grieks betekent prikkelt: het onnodig opwekken van boosheid. Constante provocaties kunnen de geest van een kind verpletteren. Als de man/vader hardvochtig en oneerlijk is, zal hij zorgen voor rancuneuze kinderen in de toekomst.

Wat is de oorzaak dat een kind wordt geprikkeld tot boosheid door zijn ouders?

- 1. Zij bekritiseren voortdurend de fouten van het kind
- 2. Ze zijn hard of bovenmatig strikt in hun discipline/tuchtiging (straf, geen verlossing/genade)
- 3. Inconsistent in het uitvoeren van de gevolgen
- 4. In het openbaar te schande maken of vernederen van hun kinderen
- 5. Het prikkelen van hun kind tot boosheid omdat ze straffen uit onwetendheid

- 6. Verwachtingen scheppen waaraan onmogelijk kan worden voldaan
- 7. Straffen/disciplineren voor overtredingen waarvan het kind onwetend is

H. De opdracht aan de vrouw om zich te onderwerpen aan haar man (Ef.5:22-32, Col.3:18-19)

- De vrouw heeft de plicht om zich te onderwerpen aan haar man, zoals aan de Heere, met de juiste houding en hartsgesteldheid (Ef.5:22, 24, Col.3:18). Deze onderwerping zal uit liefde moeten zijn, niet vanuit het vlees.
- De vrouw heeft niet het recht om te kiezen voor haar vorm van onderwerping. Zij moet zich aan haar man ondergeschikt willen maken, zoals aan de Heere.
- De opdracht is niet; eer en respecteer je man als hij dat respect waard is.
- Haar eer(betoon) is onvoorwaardelijk maar haar onderwerping is tot Christus. Zelfs bij onenigheid (met de man) kan de godvrezende vrouw vrede hebben in Christus. Ze is geroepen om zichzelf te onderwerpen, niet om te leiden (en te domineren).
- In haar (vrijwillige) onderwerping, bidt zij voor zijn onderwerping (van de man) aan Christus en zijn (goede) leiderschap van de familie.

Toepassing/observatie

Samenvatting
De echtgenoot en vader: 1. Beschermt zijn gezin, 2. Stelt prioriteiten voor zijn gezin, en 3. Geeft voorrang aan zijn gezin als een beheerder van de genade van God. De echtgenoot is verantwoordelijk voor bijsturing, aanpassing, initiëren en uitvoeren met de assistentie, administratieve ondersteuning en hulp van zijn vrouw.
Het vlees vecht voor respect, maar het huwelijk roept op om ons te focussen op het geven ervan. Respect, eer(bied) en liefde zijn de vruchten van het leven door de (heilige) Geest, en niet het bevredigen van de begeerten van het vlees (Gal.5:16).

Waarom is het belangrijk om je man/vrouw te kennen?
Het kennen van je man

- In de meeste gevallen wanneer een man boos of gefrustreerd is, zal hij of zich terugtrekken en alleen gelaten willen worden of hij wordt boos en zondigt.
- Een vrouw die haar man kent, is tactvol, bewust, selectief en wijs in het kiezen van haar woorden, toon, gebaren en gezichtsuitdrukkingen.
- Het is niet alleen het gebruik van woorden, het is ook de timing (Spr.25:11). Ze moet niet 'toon-doof' zijn voor de sterkten en zwakheden van haar man.

Het kennen van je vrouw

- In de meeste gevallen wanneer een vrouw boos en gefrustreerd is, kan ze te veel woorden gebruiken en beschuldigingen uiten.
- Soms kan ze zich van haar man terugtrekken, fysiek, emotioneel en door te zwijgen.
- Een man die zijn vrouw kent, zal tactvol, bewust en met zorg omgaan met haar. Dit is een vaardigheid die elke man zich eigen moet maken en moet aanpassen aan elk seizoen.

4.De samenwerking en toewijding aan een Goddelijke opvoeding
Ouders zijn de voornaamste discipel-makers (Deut.6:6-7, Ps.78:5-6, Ef.6:4, Col.3:21).
Ouders zijn de voornaamste discipel-makers voor hun kinderen, als beheerders van de Heere.

Hoe moet de vader en moeder hun kinderen tegemoet treden?

- Ze moeten gezag uitoefenen zonder hardheid, wreedheid

- Ze moeten hun kinderen disciplineren/opvoeden zonder hen te vernederen
- Ze moeten leiding geven met geduld, zorg en consequent daarin zijn.

Wat zijn de kenmerken van mannelijkheid?
Mannelijkheid wordt gekenmerkt door leiderschap, opoffering, taaiheid, veerkracht en moed. Dit vraagt om:

- Visie, waar gaan we heen?
- Richting, hoe komen we daar?
- Instructie, laat me je zien hoe
- Imitatie, kijk naar me/volg me
- Inspiratie, een hoog moreel
- Bevestiging, je bent goed bezig
- Evaluatie, hoe doen we het (samen)?
- Correctie, we moeten onze aanpak veranderen
- Bescherming en voorziening, Ik zal voor je zorgen en je kunt me vertrouwen.

Wat doet bijbelse mannelijkheid in een gezin?
Het zorgt voor stabiliteit en een anker om ten volle te kunnen genieten van Gods ontwerp.

Vragen voor discussie tussen man en vrouw onderling:

A. Mannen, vraag aan je vrouw: Wat doe ik goed in ons huwelijk?
Wat moet ik verbeteren?
Hoe heb ik je lief?
Hoe kan ik je nog beter liefhebben?

B. Vrouwen aan hun mannen: Wat doe ik goed?
Wat zal ik moeten verbeteren?
Hoe respecteer ik je?
Hoe kan ik je beter eren?

C. Discussievragen die aan beiden gesteld worden:
   - Op welke gebieden kunnen we verbetering aanbrengen?
   - Hoe kunnen we elkaar be-/aanmoedigen?
   - Hoe kan het evangelie ons huwelijk en onze opvoeding beïnvloeden?
   - Is er iets dat we aan elkaar willen/moeten vertellen?

*Gregg Laskow is senior-pastor van CrossWay Church in Mohnton, Pennsylvania (USA), www.crosswayberks.org
Gregg Laskow hield deze lezing op 20/09/2026 in de Reformatorische Baptistengemeente Heuvelrug in Overberg